

Verklaring tekorten op de gebundelde uitkering Participatiewet en het budget bijzondere bijstand 2017.

Algemeen

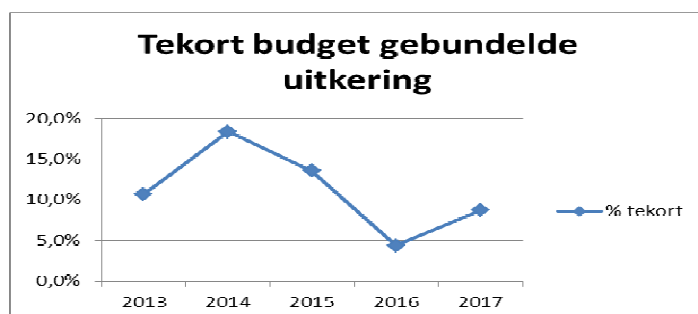
Een overgrote meerderheid van de gemeenten (80%) heeft een tekort op het budget om de bijstandsuitkeringen te betalen. Het rijk stelt elk jaar via de gebundelde uitkering geld beschikbaar voor het betalen van de bijstandsuitkeringen. Uit een analyse van de VNG blijkt dat dit budget de afgelopen jaren aantoonbaar te laag is geraamd. Over 2016 was er landelijk een tekort van 6% en dat komt vooral omdat er geen rekening is gehouden met de voorspelbare groei van de bijstand door de instroom van statushouders en de toenemende kosten van de gemeentelijke vangnetregeling.

- *Vangnetregeling*

Gemeenten die een tekort op het bijstandsbudget hebben groter dan 5%, kunnen in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. Maar de kosten voor die vangnetuitkeringen worden twee jaar later vergoed vanuit het landelijke bijstandsbudget. Gemeenten moeten die kosten dus zelf dragen. En hoe meer geld er naar de vangnetregelingen gaat, hoe lager het landelijke bijstandsbudget twee jaar erna. Over 2016 krijgen gemeenten bijvoorbeeld 138 miljoen uitgekeerd in het kader van de vangnetuitkering. Dat gaat van het budget af in 2018. Hierdoor moeten gemeenten bij aanvang van 2018 al 2,3% van hun budget afstaan voor het afdekken van eerdere tekorten.

Verschil begroting en werkelijke cijfers.

Het tekort van de gemeente Waterland over 2017 bedraagt € 175.933, -. Dit is 8,8 % van het budget. Over 2014 en 2015 waren de tekorten resp. 18,4% en 13,5%. Over 2016 kwam het tekort op 4,4%. In dat jaar werd de rijksuitkering structureel verhoogd.

- *Instroom en uitstroom 2017.*

Over 2017 zagen we een stijging van het aantal uitkeringen door de instroom van 66 nieuwe cliënten. De drie voornaamste oorzaken van instroom:

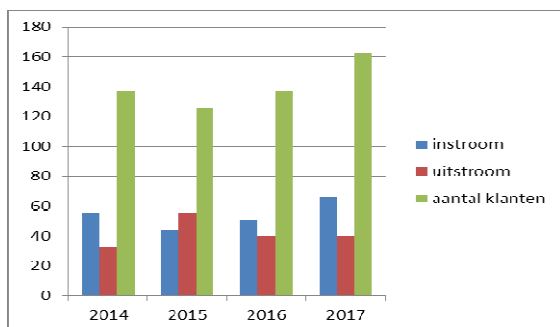
Nieuwkomers/statushouders:	26
Wegvallen andere inkomsten:	18
Verhuizing uit andere gemeente	5
Overig	17
Totaal instroom	66

De gemeente Waterland heeft in 2017 de achterstand met betrekking tot de huisvesting van statushouders versneld ingehaald door 26 statushouders te huisvesten. Dit leidt vanaf mei 2017 tot stijging van de uitgaven aan bijstandsuitkeringen.

De gemeente kon in 2017 een voorschot aanvragen van ca. € 90.000,- op de gebundelde uitkering voor de bijstandsuitkeringen van statushouders. Dit bedrag zou vanaf 2019 gedurende een periode van 8 jaar weer gekort worden op de gebundelde uitkering. Dit voorschot is niet aangevraagd omdat dit kan leiden tot hogere tekorten over latere jaren.

In 2017 zagen we een uitstroom uit de uitkering van 40 cliënten:
De drie voornaamste oorzaken van uitstroom zijn:

Arbeid (traject-gemeente)	13
Arbeid (klant-zelf)	11
Verhuizing uit de gemeente	7
overig	9
Totaal uitstroom	40

- *Overschrijding bijzondere bijstand.*

Op de post Bijzondere Bijstand is het budget met € 70.907,- overschreden. De drie grootste uitgavenposten waren:

1. Kosten inrichting / huisraad
2. Kosten bewindvoering
3. Individuele inkomenstoelage

De uitgaven Bijzondere Bijstand hebben zich ten opzichte van 2016 als volgt ontwikkeld:

2016

Uitgaven:	€ 180.119,-	
inrichtingskosten	€ 54.409,-	(statushouders € 54.039,-)
kosten bewindvoering	€ 36.900,-	
Individuele inkomenstoelage	€ 32.800,-	
Overschot t.o.v. het budget:	€ 56.758,-	

2017

Uitgaven:	€ 307.821,-	
inrichtingskosten	€ 113.079,-	(statushouders € 109.086,-)
kosten bewindvoering	€ 45.823,-	
Individuele inkomenstoelage	€ 41.058,-	
Overschrijding t.o.v. het budget	- € 70.907,-	

We zien in 2017 een totale stijging van de uitgaven met € 127.702,- . De kosten van bewindvoering en van de individuele inkomenstoelage stijgen. Dit is conform de landelijke trend. De stijging is echter voor het merendeel te verklaren door inrichtingskosten van het huis en eerste huurbetalingen voor statushouders. Dit heeft een incidenteel karakter.

Leenbijstand

De inrichtingskosten voor de woningen zijn verstrekt als leenbijstand. Deze bijstand wordt teruggevorderd. De terugvorderingsbedragen worden berekend naar de draagkracht van de cliënt. De terugvorderingsperiode is 3 jaar. Na 3 jaar wordt het restant kwijtgescholden.

Leenbijstand inrichtingskosten 2017	€ 109.086,-
terug te vorderen in 3 jaar	€ 61.056,-
Kwijtschelding na 3 jaar	€ 48.030,-

Overschot re-integratie instrumenten.

Wij hadden in 2017 een overschot op de re-integratieinstrumenten van € 56.213,-. We hebben minder dure trajecten ingezet om mensen naar werk te begeleiden. In 2018 verwachten wij dat dit doorzet mede omdat wij het eigen leerwerkbedrijf kunnen inzetten voor re-integratietrajecten.

Vangnetuitkering

Wij willen over 2017 een Vangnetuitkering aanvragen over het bedrag dat wij te kort hebben op de bijstandsuitkeringen van € 175.933,-. Wij kunnen een eenmalige Vangnetuitkering aanvragen van € 37.012,-. U krijgt een raadsvoorstel voor de aanvraag van de Vangnetuitkering in het 2^e kwartaal 2018. Bij toekenning van deze uitkering komt het tekort over 2017 voor de uitkeringen op:

Overschrijding Bijstand	€ 175.933,-
Overschrijding Bijzondere Bijstand	€ 70.907,-
Onderschrijding re-integratie instrumenten	- € 56.213,-
Vangnetuitkering bij toekenning	- € 37.012,-
Totaal	€ 153.615,-

- *Prognose 2018*

Wij zetten in op het terugdringen van het tekort op de gebundelde uitkering tot in elk geval het niveau van 2016. Dat betekent dat wij het tekort willen terugdringen tot minder dan 5% van de gebundelde uitkering. Bij het raadsvoorstel over de aanvraag van de Vangnetuitkering 2017 krijgt u een overzicht van de maatregelen die het college in 2017 en 2018 heeft getroffen om het tekort op de uitkering terug te dringen.